

CURSOS CENTRE CARLES SALVADOR

NIVELL C1

QUADERN D'EXPRESSION ESCRITA

ACPV
CENTRE
CARLES SALVADOR

ÍNDEX

- 3 ▶ CONNECTORS
- 4 ▶ MAJÚSCULES I MINÚSCULES
- 5 ▶ TIPOLOGIES TEXTUALS
- 5 ▶ PANORÀMICA GENERAL DE LES TIPOLOGIES
- 6 ▶ EL TEXT INSTRUCTIU
- 6 ▶ L'ARTICLE DE DIVULGACIÓ
- 7 ▶ ARTICLES D'OPINIÓ
- 9 ▶ L'ORACIÓ
- 11 ▶ EL PARÀGRAF
- 14 ▶ LA COHERÈNCIA
- 16 ▶ L'ADEQUACIÓ
- 18 ▶ SOLUCIONS

CONNECTORS

Introducció

➔ Actualment / En general / Avui en dia... Però / Tanmateix...

➔ **Per introduir el tema:**

L'objectiu principal de / Ens hem reunit per...

Ens proposem d'exposar / Ens adrecem a vostè per... El motiu d'aquesta convocatòria és...

Cos

➔ **Per marcar l'ordre:**

Primer / Primerament / En primer lloc / D'entrada... Segon / En segon lloc...

Tercer / En tercer lloc...

En darrer lloc / Finalment / Per acabar / En últim terme...

➔ **Per encetar un tema nou:**

Respecte de... / Pel que fa a... / Quant a... / Sobre (la qüestió de) / Un altre punt és /

El punt següent tracta de...

➔ **Per fer distincions:**

D'una banda / D'altra banda / Per un costat / Per l'altre costat / Altrament...

➔ **Per continuar sobre un mateix punt:**

Així doncs / A propòsit d'això / En aquest sentit / A més a més... Després / Tot seguit / Així mateix...

Tanmateix / No obstant això...

➔ **Per posar èmfasi en un punt:**

És a dir / Això és / Igualment / En altres paraules / Dit d'una altra manera / Tal com s'ha dit /

Cal tornar a dir que / S'ha de tenir en compte que / El més important és / La idea central és /

Convé ressaltar que / Val la pena dir que / Cal insistir que...

➔ **Per posar exemples:**

Per exemple / Un bon exemple d'això és / N'és un bon exemple / Es pot exemplificar / Com a exemple /

En particular / En concret / Com ara / En el cas de / Una bona mostra...

Conclusió / propostes finals

➔ **Per resumir:**

En resum / Breument / En poques paraules / D'una forma breu / En conjunt / Globalment...

➔ **Per acabar:**

En conclusió / En definitiva / En conseqüència / Així doncs / Per concloure / Per acabar / Finalment...

MAJÚSCULES I MINÚSCULES

Consideracions generals de l'ús de la majúscula:

a) Les lletres escrites en majúscula s'accentuen o porten dièresi seguint els criteris generals: *l'Índia, TÈCNIC LINGÜÍSTIC*.

b) Les paraules que comencen amb un dígraf només escriuen en majúscula la primera lletra: *Lluc, Txèquia*.

c) En les paraules compostes, només s'escriu en majúscula la primera lletra de la paraula: *Malva-rosa, Vilafamés, Nord-àfrica*.

Escrivim majúscula a principi de paràgraf, després de punt, després dels signes d'interrogació o d'exclamació i després dels punts suspensius: *Hola! Em dic Anna. Com estàs? Jo estic adaptant-me a aquesta ciutat, és tot nou! No sé si m'acostumaré... En fi, a poc a poc!*

Atenció: si aquests signes no marquen el final d'una frase (i van acompanyats de coma o d'altres signes de puntuació), aleshores la paraula següent s'escriu en minúscula: *Podríem fer alguna cosa junts com, no sé!, anar al cine, per exemple. Què em dius?, t'abellix? O, si no... juguem a La Fallera Calavera?*

En trets generals, utilitzem la majúscula amb un nom propi, i la minúscula si es tracta d'un nom comú. Escrivim amb majúscula inicial els casos següents:

- Noms propis de persona, divinitats, llinatges, malnoms, etc.: *Matilde Salvador, Cento, Afrodita, els Borja, Jaume I el Conqueridor...*
- Noms propis d'animals: *la gossa Laika, el gos Milú*.
- Noms propis de coses: *l'Orient Express, el cuirassat Potemkin, uns Levi's, un Mac*.
- Noms de llocs: *la Marina Alta, la Vall d'Albaida, el País Basc, el Caire, El Escorial*.
- Noms d'institucions, organismes, empreses, etc.: *la Universitat de València, l'Escola Oficial d'Idiomes, l'Ajuntament de Xàbia, el Teatre Principal*.
- Formes protocolàries: *Il·lustríssima Senyora, Excel·lentíssim President*.

Compte! Els càrrecs i títols nobiliaris s'escriuen en minúscula: *el degà de la Facultat d'Història, la comtessa de Varoic, el papa Luna*.

- Festivitats: *el Nou d'Octubre, les Falles, el dia de Sant Jordi, la nit de Cap d'Any*.
- Fets històrics singulars: *la Revolució Francesa, les Germanies, el Juràssic*.
- Els plans d'estudi, titulacions i assignatures: *vaig estudiar l'Educació General Bàsica, fa classes d'Economia, és llicenciada en Filologia Àrab*.
- Els títols: *la Divina Comèdia, la sèrie Merlí, el setmanari El Temps*.

TIPOLOGIES TEXTUALS

PANORÀMICA GENERAL DE LES TIPOLOGIES

Carta formal o correu electrònic (sol·licitud, queixa, reclamació)

- Estructura **carta**: adreça del destinatari, salutació, cos, comiat, signatura, datació.
- Estructura **correu electrònic**: Salutació, cos, comiat, nom (sense signatura). L'assumpte, destinatari i remitent és opcional. Cal que es note que és mail en el lèxic (adjunt, en resposta al seu correu electrònic...).
- Connectors adequats a l'estructura.
- Destinatari(s): VOSTÉ(S) o VOSALTRES. Triar-ne una mantindre'n la coherència:

persona	feble	possessius
vosté	li	el seu, la seua, els seus, les seues
vostés	els	el seu, la seua, els seus, les seues
vosaltres	us/vos	el vostre, la vostra, els vostres, les vostres

Article d'opinió o blog o carta al director

- Estructura: títol, introducció, cos, conclusió. Si és un blog o un diari, cal que es note en el lèxic (entrada, seguidors.../números anteriors). Connectors adequats a l'estructura.
- Destinatari: mai escrivim a un TU!! Utilitzem estructures IMPERSONALS o un NOSALTRES.

Assaig

- Estructura: títol, introducció, desenvolupament, conclusió.
- Característiques: figures retòriques, llenguatge acurat, termes abstractes, connectors.

Text instructiu (instruccions, consells, recomanacions, prohibicions...)

- Característiques: verbs en imperatiu [ordre] o en subjuntiu [prohibició] (UNITAT 5 i 6), perífrasis verbals (U6), febles (unitats 7 i 8). MAI USEM INFINITIU!
- Destinatari: VOSALTRES o FORMES IMPERSONALS (pronomen *se*)
- Característiques: cal usar connectors d'ordre o apartats numerats, guionets...

Ressenya o crítica

- Estructura: títol, part explicativa (autor, sinopsi, descripció...), part d'opinió (donar l'opinió i argumentar-la), final (oració o paràgraf breu que arregleghi la visió personal de l'autor).

Text narratiu

- Estructura: títol, plantejament (lloc, temps, personatges), nus (problema), desenllaç (resolució).
- Temps: passat, present (o futur). Mantindre'n la coherència.

Article de divulgació

- Estructura: títol, introducció del tema, desenvolupament progressiu (parts).
- Característiques: NO OPINIÓ, objectivitat, fets, documentació.

Comentaris en les xarxes socials

- Estructura: (títol optatiu), autor/àlies, introducció, desenvolupament argumentatiu, conclusió. Connectors.
- El registre pot ser formal o inclús informal. Però, en tot cas, ha de ser normatiu.

El text instructiu

Consells sobre el text instructiu:

- ➔ Com que és un text que serveix per a donar instruccions o consells, per a fer recomanacions o per avisar de prohibicions té diverses maneres de construir-se, en funció de la càrrega subjectiva o restrictiva que vulgueu aplicar-hi.
- ➔ Si el que voleu és imposar o donar una ordre o unes instruccions per a muntar un moble d'Ikea, haureu d'utilitzar la segona persona del plural.
- ➔ En canvi, si voleu suavitzar el missatge perquè considereu que el vostre text és un recull de consells i recomanacions, heu d'utilitzar les perífrasis d'obligació o, si més no, el temps futur o el condicional.
- ➔ També hi ha una manera d'elaborar un text instructiu i dotar-lo d'una connotació més impersonal, i és, precisament, amb l'ús del pronom *se*.
- ➔ Si us calen recursos tipogràfics, com ara: la negreta, la cursiva, les majúscules, etc., els podeu utilitzar lliurement, ja que són molt pràctics per a cridar l'atenció de la persona que llig el text.
- ➔ Tingueu en compte que un text instructiu en valencià mai utilitza l'infinitiu i que és molt important utilitzar pronoms febles per no fer feixugues les ordres o recomanacions.

L'article de divulgació

Un article de divulgació té la finalitat d'informar sobre algun tema en concret. S'assembla a un article científic, però amb la diferència important que el text divulgatiu està dirigit a un públic general, no especialista. Per això, l'article de divulgació utilitza un llenguatge sense tecnicismes, més planer que el llenguatge científic i a l'abast de tothom. Ambdós textos, però, s'assemblen pel que fa a la presentació d'una idea i el desenvolupament posterior.

Consells de redacció

- ➔ Un article de divulgació necessita molta documentació fefaent prèvia.
- ➔ A l'article de divulgació no li interessen les vostres opinions.
- ➔ Introduïu el tema i desenvolueu-lo de manera progressiva (global > parts).
- ➔ Contrasteu les dades que hàgeu obtingut de la vostra investigació i redacteu-les de manera coherent en el text. La finalitat és crear una hipòtesi a partir de tot el que heu après.
- ➔ Alguns d'aquests articles, com ara els metodològics, aporten solucions a la investigació feta. Proveu de fer-ho vosaltres també, però sempre des d'una postura objectiva i desinteressada.

Articles d'opinió

Els articles d'opinió són textos que es publiquen en els mitjans de comunicació, com a col·laboracions o com a cartes al director, que exposen el parer sobre algun tema amb el propòsit d'influir o modificar l'opinió del receptor.

Estructura

TÍTOL ➔ títol de la secció on es publica l'article (opcional)
títol de l'article

INTRODUCCIÓ ➔ tesi o idea principal

DESENVOLUPAMENT ➔ exposició dels arguments

CONCLUSIÓ ➔ síntesi dels continguts o opinió personal

EMISSOR ➔ en les cartes al director, nom i població de l'autor; en les col·laboracions als mitjans de comunicació, nom de l'autor (en aquest últim cas, també pot anar abans o després del títol de l'article)

Recomanacions

- ➔ Els articles d'opinió han de dur sempre el nom de l'autor perquè són textos que exposen un parer personal.
- ➔ Tractaments personals
 - Emissor: s'ha d'utilitzar la primera persona del singular, JO (*crec, opine...*), perquè l'emissor expressa el seu parer sobre una qüestió i, per tant, està implicat en el missatge del text. Si en una carta al director es representa un col·lectiu, es fa servir la primera persona del plural, NOSALTRES (*creiem, opinem...*).
- ➔ L'exposició ha de ser clara, ordenada i sense vaguetats. Abans d'escriure, és convenient fer un esquema del que es vol dir perquè el text siga coherent.
- ➔ En el desenvolupament de l'article, els arguments s'han d'ordenar segons el grau d'importància, i les diferents idees s'han de separar en paràgrafs. Els connectors i les expressions que s'utilitzen en els articles d'opinió són els següents:
 - Per introduir els diferents arguments: *per començar, d'entrada, primer, d'una banda, en primer lloc...; d'altra banda, segon, tercer, en segon lloc...; finalment, per acabar...*
 - Per expressar l'opinió personal, s'usen verbs que expressen opinió: *crec, considere, pense, em sembla, soc del parer que, el meu parer és que...*
- Per introduir la síntesi dels continguts: *per concloure, en definitiva, en resum, així doncs...*
- Per continuar sobre el mateix punt: *a més a més, tot seguit, així mateix, a més...*
- Per emfatitzar: *val la pena dir, cal insistir, el més important, la idea central és, convé destacar...*
- Per indicar oposició: *en canvi, no obstant això, tanmateix, al contrari...*
- Per introduir la causa: *perquè, ja que, atès que, a causa de/que, com que...*
- Per introduir la conseqüència: *per tant, doncs, en conseqüència, per aquest fet, per això...*
- ➔ Per donar suport a les afirmacions, les opinions o els arguments exposats, es poden fer citacions d'autoritats, és a dir, frases de grans pensadors o d'entesos en la matèria de què es tracta.
- ➔ S'ha de tenir en compte que les cartes al director es publiquen sense l'encapçalament, *Senyor director*, ni el comiat; només es publica el cos de la carta.
- ➔ En la redacció dels articles d'opinió, cal adaptar el tractament del tema i triar la varietat dialectal o l'estàndard i el grau de formalitat segons el tipus de publicació (d'àmbit general o d'àmbit local o restringit).

Models d'estructura

1. Article d'opinió

Títol

Les lleis es posen en venda

Emissor

LA CÀBALA

Josep Maria Ràfols

Introducció

Les companyies tabaqueres nord-americanes pagaran bilions de pessetes perquè els aprovin una llei i que impedirà que puguin ser demandades pels malalts de càncer de pulmó i les seves viudes. I jo, si em toca la lota, em compraré una llei perquè al meu carrer no pugui circular cap altre cotxe a l'hora que porto el nen a l'escola. S'han acabat les cues.

Desenvolupament

Amb l'auge de les privatitzacions s'ha posat a la venda el poder legislatiu, segons sembla, i qui té pasta gansa es compra una llei a la seva mida com abans es comprava un iot de 50 metres. D'aquesta manera esta passant a la història aquella afició que van despertar els racionalistes francesos i la seva posterior revolució segons la qual s'havia de legislar per protegir els drets de les persones i el progrés de la societat. Ara es legisla per assegurar que les companyies productores de màquines de fer fum puguin seguir amb les seves empreses encara que la meitat de la humanitat tussi fins a treure els pulmons per la boca.

Els polítics nord-americans, que defensen la mesura de manera unànime, estan calculant en quins beneficis socials es reinvertiran els 21 bilions de pessetes de les tabaqueres.

Mentrestant, aprovaran que els cigarrets puguin continuar portant nicotina, substància addictiva, que permetrà que els ciutadans puguin continuar fumant i quedant enganxats al tabac.

Conclusió

D'aquesta manera quedaran tots contents. Els polítics, perquè tindran diners per cobrir necessitats de tota mena, no necessàriament assistencials ni destinades a combatre l'addicció al tabac i les seves conseqüències sanitàries. I també estaran satisfetes les tabaqueres, perquè no només tindran assegurada la continuïtat del negoci durant generacions, sinó que l'acord els permetrà disparar el preu del tabac.

De la persecució dels fumadors es passarà ara a considerar-los com la principal font d'ingressos del pressupost.

2. Carta al director

Títol

Grans superfícies comercials

Introducció

Voldria manifestar la meua opinió sobre la polèmica que s'ha desfermat a la nostra ciutat per l'establiment d'una gran superfície comercial.

Desenvolupament

En primer lloc, els actes de protesta que han organitzat els petits comerciants, per la instal·lació de l'hipermercat Pont, han estat fora de lloc perquè no han comptat amb el suport de la resta de la població.

En segon lloc, l'emplaçament d'aquesta gran superfície no suposa cap amenaça per a la resta de comerços, ja que l'oferta que existeix ara no cobreix les necessitats dels consumidors. Tots els ciutadans de Tàrraga hem hagut de desplaçar-nos a altres localitats per comprar certs productes que no podem trobar aquí.

Finalment, els serveis complementaris que ens ofereix aquest hipermercat -cinema, restaurant, bars musicals, etc.- augmentarà, tant en quantitat com en qualitat, les possibilitats d'esbarjo per al jovent, que no haurà de fer perillosos desplaçaments amb cotxe per passar-s'ho bé.

Conclusió

Així doncs, crec que aquest nou establiment ens ofereix uns avantatges que no tan sols ens beneficien com a consumidors, sinó també com a ciutadans, perquè ens permetrà escollir entre una oferta millor i, al mateix temps, podrem gaudir de més serveis per a la comunitat.

Emissor

Joan García Petit. Tàrraga

L'ORACIÓ

D'acord amb el *Diccionari normatiu valencià*, la **sintaxi** estudia la relació de les paraules en l'oració i quina n'és la coordinació apropiada en un discurs. Estableix que és necessària una estructuració i una adequació de les paraules per a crear oracions que bastiran el text oral i escrit mitjançant el qual ens comunicarem.

En conseqüència, necessitem crear un *continent* adequat al *contingut* amb el qual volem comunicar-nos. Si transmetem el nostre missatge d'una manera caòtica i desgavellada, per molt interessant que ens semble, resultarà indesxifrable per als nostres interlocutors.

En la *Gramàtica normativa valenciana*, des d'una perspectiva estructuralista, trobem descripcions i funcions que estableix la sintaxi dels diferents elements: *La paraula és la unitat mínima de l'anàlisi sintàctica i l'oració, la màxima*. Entre l'una i l'altra trobem els sintagmes, que són una o diferents paraules amb una funció sintàctica: subjecte, predicat... Tradicionalment hi trobem un **nucli**, que està acompanyat per **especificadors** (generalment a l'esquerra), que el limiten sintàcticament, i **complements** (generalment a la dreta), que completen el seu significat.

Aquelles	pomes	que compres al mercat
Després-ahir	compràreu	pomes al mercat de la cantonada

Atenció:

Cal que tingueu en compte un ordre bàsic d'elements en oracions més senzilles:

1 Trebal·leu aquest text de BERNABEU-MESTRE, J.: «La cuina rural silvestre» (*Mètode*, núm. 94, 2017).

a) Col·loqueu en el text els elements que hi manquen tenint en compte les relacions, les funcions, els significats... que són necessaris en cada cas per a completar les oracions (tingueu en compte els signes de puntuació):

Probablement mai s'ha parlat tant d'alimentació, de nutrició i de cuina com ara, però al mateix temps tenim _____1_____ per la forma d'alimentar-nos i nodrir-nos. _____2_____, en 2010, com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat per part de la UNESCO s'ha produït paradoxalment en el context de progressiu allunyament dels països de la Mediterrània _____3_____ (Bernabeu-Mestre, Galiana-Sánchez i Trescastro-López, 2015). Determinades transformacions dels hàbits alimentaris i socials estan posant en perill la transmissió dels seus valors, precisament perquè són resultat de creences, tradici-

ons i contacte amb la família i la societat _____4_____, i evolucionen d'acord amb exigències econòmiques, laborals, publicitàries i de modes. També els canvis sociològics, demogràfics i en l'estil de vida _____5_____, que es tradueixen en menys temps per a cuinar, menjar fora de casa, comprar en supermercats que ofereixen productes _____6_____, disminució de l'activitat _____7_____ – treball, medi escolar, activitats domèstiques– i en el temps d'oci, comporten _____8_____ i l'aparició de malalties relacionades amb els nous estils de vida (García González i Varela Moreiras, 2012).

A. l'abandó dels hàbits alimentaris tradicionals

B. on vivim

C. en les activitats quotidianes

D. el mateix reconeixement de la dieta mediterrània

E. de les societats mediterrànies

F. seriosos problemes de salut

G. fora de temporada

H. de les pautes que la caracteritzen

b) En el paràgraf següent manquen oracions. Construïu-les a partir dels elements que teniu a continuació:

Al seu treball sobre cuina rural silvestre, publicat en 1999, (1) _____, aquelles que «en llur totalitat o en alguna de les seues parts, entren en la cuina tradicional dels seus pobles, bé com a matèria primera alimentària o element principal o bé com a additament o complement»; (2) _____

— fulles o verdures, fruits i llavors, flors, espàrrecs i brots tendres, arrels, tubercles, bulbs i rabasses o rizomes—, o en funció de la seua condició: aperitives, condimentàries i digestives (Pellicer Bataller, 1999b, pàg. 86–87). Seguint l'ordre alfabètic dels noms científics, en cada cas especificava la família botànica, els noms populars que es feien servir al territori estudiat, la regió botànica i les ubicacions més habituals de la planta i, per últim, les aplicacions en les cuines locals. Joan Pellicer també feia una distinció entre

«(3) _____», i les que, «malgrat no tenir un ús preferent en la nostra cuina, el tenen en la d'altres contrades i països», tot i deixar oberta la possibilitat d'introduir-les «després de les comprovacions i recerques científiques adients» (Pellicer Bataller, 1999b, pàg. 91).

1. un primer inventari / de les plantes culinàries silvestres / del territori diànic / aportava
2. feia / una distinció / al mateix temps que, / segons l'òrgan vegetal utilitzat / classificant-les / entre plantes mengívols o comestibles,
3. més utilitzades i / en la nostra cuina rural i tradicional / tingudes / les herbes més volgudes, / per més sanes i saboroses

2 Utilitzant els elements següents, construïu oracions coherents:

- a) Maria / poble / mare / compra / dos / de / quilos / per a / pomes / sa / al / mercat / del.
- b) Encara / cotxe / viatge / que / parar / bon / durant / descansar / tingues / un / cal / per a / un.
- c) Els seus / estan / fills / mestra / amb / la / l'escola / encisats / de / nova.
- d) L'estudi / l'escriptor / la / vivia / privada / de / l'illa / quan / vida / a / exposa.
- e) Els estudiants / notes / que / dies / bones / deures / fan / valencians / tots / els / tenen.
- f) L'obsequiaran / aprobe / un / assignatures / quan / amb / totes / les / cotxe / del / curs.

EL PARÀGRAF

D'acord amb el *Diccionari normatiu valencià*, el **paràgraf** és el «fragment d'un escrit [...] que està separat dels altres per mitjà d'un punt i a part» o la «secció o subdivisió d'un discurs o d'un capítol [...] que forma una unitat pel fet de tractar d'un punt particular».

És, per tant, una part tant de la forma com del contingut del text, ja que distribueix la informació en organitzar les idees d'una manera endreçada i connecta amb altres paràgrafs, cosa que contribueix a la cohesió del text perquè són unitats de significat.

La mala distribució o construcció dels paràgrafs dificultaria la lectura o la comprensió del text, i en els casos més greus podria invalidar un text. Per exemple, llegiu aquesta notícia esportiva (www.lesportiudecatalunya.cat):

L'ESPORTIU

Vivim en una societat molt corporativista, i el món del futbol no n'és cap excepció. I encara menys el submón dels àrbitres. Ho estem veient aquests dies amb la defensa aferrissada que fa el president del comitè tècnic d'àrbitres, Victoriano Sánchez Arminio, del col·legiat Iglesias Villanueva, que no va veure que el xut de Messi, mal rebutjat per Neto, va entrar clarament a la porteria del València. Que els àrbitres, com qualsevol persona, es poden equivocar, ho tenim molt clar. Tots ho fem. Iglesias Villanueva i l'assistent que cobria l'atac del Barça en la primera part ho van fer diumenge.

D'altra banda, el tècnic de Gómara, que va destacar l'actuació de Marlos Moreno i Maxi Villa, també va tenir unes paraules per a Carles Planas, que va ser substituït en la primera part després d'una forta topada amb Boateng. "Esperem que només haja estat un ensurt, ens hem espantat bastant perquè el cop ha estat aparatós, però he estat amb ell abans que el traslladaren a l'hospital i l'he vist bé."

! No té cap sentit. La raó és perquè pertanyen a dos textos diferents de *L'Esportiu*. Tant l'un com l'altre parlen de futbol però de partits i esdeveniments diferents. En ajuntar-los, hem creat un text que parla d'un mateix tema, però en conjunt no té cap sentit. Tampoc els paràgrafs no tenen informacions que els connecten; els noms són diferents, com la resta de referències que hi trobem.

3 Treballeu aquest fragment de l'article d'HERNÁNDEZ DOLÇ, A.: «Les alqueries de l'horta, uns vestigis senyorials en perill d'enderroc o ruïna», *Mètode*, núm. 35, 2002.

Col·loqueu en ordre els diferents paràgrafs del text (A-B-C-D-E-F) tenint en compte les relacions, la cohesió, els significats... que són necessaris en cada cas per a completar el text:

1	2	3	4	5	6

- A. Els trets que identifiquen les alqueries, si seguim les explicacions de Josep Vicent Aguilar Sanz i Immaculada Rubio Lluch en la seua obra *L'arquitectura tradicional d'Alboraia (I)*. Una aproximació al nostre patrimoni arquitectònic. Aspectes teòrics, així com l'obra de l'arquitecte Miguel del Rey *Arquitectura rural valenciana. Tipos de casas y análisis de su arquitectura*, són molt clares. Aguilar i Rubio constaten que les alqueries solen orientar la seua façana principal a migdia o llebeig (la denominació que rep a l'Horta el sud-est), i això les diferencia de la gran majoria de construccions, que tenen l'orientació principal a l'est. Aquest tret suggereix una antiguitat d'uns quants segles (la majoria també són citades en documentació antiga), perquè les cases d'horta construïdes durant l'actual segle miren a llevant, a fi d'aprofitar millor les brises i els seus efectes tèrmics. Alqueries com les de la Campaneta o Magistre (Alboraia), Corda (Almàssera), Serra (Benimaclet), Pelegrí o Güiso (racó de Sant Llorenç), Tota (pla de Sant Bernat), o les del camí de Montcada confirmen el que s'ha esmentat.

B. Si preguntem a un llaurador de l'Horta, ens distingirà perfectament entre una alqueria, una casa de llaurador i una barraca o qualsevol altra edificació. L'antiguitat de les alqueries i els seus trets constructius marquen una gran diferència amb qualsevol altra construcció, tot i que hui s'ha generalitzat el nom d'alqueria per a qualsevol casa de l'horta llevat de les barraques. Conegudes com a "del temps dels moros", la tradició de pares a fills en l'Horta situa el seu origen segles enrere, i podem dir que no s'equivoca, si bé l'antiguitat varia segons els casos.

C. Un altre tret de les alqueries de l'Horta de València és la seua grandària en comparació amb la resta de les construccions existents, aspecte que s'explica perquè normalment són formades per diverses cases, i dins la principal, una habitança (la superior) per als propietaris; i la planta inferior per als llogaters o casers. La preeminència de l'arrendament també és una constant en les terres que rodegen les alqueries.
- D. Les alqueries de l'Horta de València són un vestigi senyorial que ha resistit el pas dels segles. Aquests habitatges nobles, en la seua majoria estan en ruïna i han estat comprats per l'administració amb la finalitat de convertir-los en edificis de serveis. No obstant això, la protecció no garanteix evitar l'enderroc, com s'ha demostrat en els darrers temps.

E. Com a característiques distintives de les alqueries trobem l'antiga existència d'una torre (que pot mantindre's encara, com per exemple l'alqueria de Falcó), l'entrada amb arc de mig punt, bé exterior (Serra) o interior (Pelegrí), així com l'existència d'una ermita o capelleta, més o menys degradada o fins i tot desapareguda, i aprofitada per a usos no religiosos en la majoria de casos.

F. Les alqueries actualment es distribueixen pels voltants de la ciutat, si bé els conjunts més representatius es troben al nord i a l'oest. També hem de destacar un factor aplicable a les barraques: hi ha una major presència d'alqueries com més prop del cap i casal. Els grups més significatius són els situats en l'eixida del camí de Montcada des de València, la zona de Benicalap, l'antic camí de Godella i la zona de Benimàmet-Beniferri. A Orriols i les partides d'horta contigües (Racó de Sant Llorenç i pla de Sant Bernat) encara es poden localitzar una desena llarga d'alqueries, i a Alboraia n'hi ha sis o set més.

Alqueria de Serra (Benimaclet)
Foto: Wikipedia

4 Trieu per a cadascun dels cinc buits d'aquest text un fragment dels que teniu a sota. Cal que tingueu en compte que hi ha dos fragments que no s'hi corresponen:

Un diumenge ens va dur a veure el magatzem. Estava nerviós i, en obrir la porta i fer-nos-hi entrar, era com si ens mostrés un indret fastuós. **(1)**
«És nova», em va dir, com si ell fos el nen i jo la persona gran. «Vols que et pese?» I aquesta és la darrera actitud amable que recorde del pare ja que, efectivament, a partir d'aquell dia tot va ser molt dur.

Es llevava a les cinc del matí, agafava la bicicleta i se n'anava a treballar. Ell i l'oncle havien comprat aquells retalls de roba que calia triar al més aviat possible. Com que, a l'hora del sol, al magatzem, hi feia tanta calor, hi anaven de matinada i, en pantalons curts i samarreta, es posaven a separar el cotó, la llana, la seda, la viscosa i no sé quantes coses més. Al cap d'uns dies, l'oncle va començar a anar-hi una mica més tard i a les vuit volia parar per esmorzar. **(2)**

En caure la tarda tornaven al magatzem, s'asseien a banda i banda de la triadora i, sota una bombeta pelada, conti-

nuaven separant els retalls segons el gènere de què eren fets. **(3)** Però, quan era al llit, de seguida cridava la mare. «Que no vens?», feia. I això volia dir que jo també me n'havia d'anar a l'habitació.
De vegades, els dissabtes, sortíem a prendre la fresca, o sopàvem a casa dels tiets. **(4)**

Per Sant Joan van venir a sopar a casa el tiet Pere, la tieta i les meues cosines, i vam muntar una taula llarga al pati. El pare duia una camisa de màniga curta i ens ho vam passar bé. S'havia gastat molts diners en petards i, abans de sopar, mentre passejava pel carrer amb la bossa de trons i coets a la mà, deia, rient, que li endinyaria un coet al cul al Sebastià, i després llançava els trons a la paret amb tanta força que semblava que la volgués enderrocar. **(5)**

COCA, J.: , Proa, 2001 (adaptació).

- A. Em sembla que aquella temporada també vam anar un parell de cops a veure cinema i varietés, i una nit una cantant de boleros va fer plorar la mare amb aquella cançó que deia: *Aquellos ojos verdes, de mirada serena, dejaron en mi alma eterna fe de amar...*
- B. En realitat era una nau buida, amb el sostre d'uralita i bigues de fusta, amb les parets d'obra vista i sense pintar, i amb el terra de ciment. En un racó hi havia una taula d'escriptori més aviat vella i una bàscula que no era gaire gran.
- C. I a casa l'única tensió que es notava era no poder veure l'oncle Pere, la tieta Neli i les meues cosines. La tieta, efectivament, de vegades venia d'amagat del pare, quan ell era a treballar, però l'oncle Pere no gosava.
- D. I això era perquè, malgrat les dificultats, les coses no rutllaven pas malament. Es treien tots dos la mateixa setmanada que guanyaven abans, pagaven el que havien de pagar i encara els quedava una mica de benefici.
- E. El pare només estava pendent de la feina, es passava el dia treballant, quan era a casa estava cansat, semblava que ens tingués mania a la mare i a mi, res no el satisfia, es queixava del seu germà perquè als matins arribava més tard que ell a la feina i es prenia les coses amb més calma...
- F. Després tornaven al magatzem fins a l'hora de dinar, i dedicaven les tardes a fer visites, a recórrer fàbriques i més fàbriques, i dos dies la setmana llogaven la camioneta d'un conegut del barri i repartien el que havien venut i recollien el que havien comprat.
- G. Aleshores deixaven la porta oberta perquè aquella nau era com un forn, i continuaven treballant fins tard, fins que el cor els deia prou i ja no podien més. Ja negra nit, el pare tornava a casa desfet, amb cara d'haver remogut cel i terra, sopava una mica i se n'anava a dormir gairebé sense parlar.

LA COHERÈNCIA

D'acord amb el **Diccionari Normatiu Valencià**, la *coherència* és la «connexió, relació que mantenen les parts d'un argument, d'una doctrina o d'una obra, de manera que constitueixen un conjunt amb unitat i sense contradiccions». Per tant, la coherència representa que el text tinga sentit i es convertisca en un element que transmeta la informació.

Perquè el text siga coherent, ha de tindre un tema que siga el fil conductor i ha d'estar nodrit d'informació, exemples o arguments, necessaris perquè siga entenedor, i cal adequar-ho tot al registre que estem utilitzant (*adequació*). El text tindrà, d'aquesta forma, un sentit global, i quedarà arredonit.

Tanmateix, si el text presenta incoherències, idees que es contraposen, informacions que desconcerten o desconegudes... serà incompreensible per al receptor i no acomplirà la seua funció. Per exemple:

L'expressió italiana **aquella** sintetitza perfectament les bondats d'un cert grau de tedi en l'activitat diària dels humans. És de sentit comú que l'equilibri psicològic d'una persona passa, entre molts altres factors, per un ús **incorrecte** del seu temps i una diversificació d'interessos vitals. **Jo juava en els meus amics a la pilota i m'a que meu passava bé.** L'esfera laboral és tan omnipresent en la vida de la majoria de les persones que moltes han acabat desenvolupant fòbia als moments d'oci i esbarjo, que temen com si hagueren d'afrontar un buit existencial. Una greu anomalia social, agreujada per una **cosa** contínua que dificulta cada vegada més la separació entre la feina i la vida privada. És lícit preguntar-se llavors si per a moltes persones el progrés tecnològic no pot haver suposat més **independència** en lloc de la conquesta d'espais de llibertat. La resposta ha d'incloure necessàriament una apel·lació a la responsabilitat personal, a la capacitat individual de no deixar-se engolir per una inèrcia que no per generalitzada és positiva. **El meu cosí Pere, que ja saps que és mecànic, diu que tens que dir que sí, que hi ha que dir sí i no plantar-se.** L'addicció a la feina és una patologia, igual que l'obsessió per la perfecció i la productivitat coste el que coste. Davant aquests símptomes de deshumanització i falta d'empatia, els experts recomanen administrar-se una dosi **d'addicció a les xarxes socials**. No fer res una estona no significa perdre el temps, sinó invertir-lo en un mateix.

No té sentit. Hi ha errades de registre, incoherències, contradiccions... Hi ha referències a elements que es desconeixen o que es pressuposen sabudes, que confonen el receptor, ja que no les troba al text o entre els coneixements que puga compartir amb l'emissor. Tenim un text que deixa el receptor amb la sensació de no entendre de què estem parlant. Fixeu-vos ara en el text original «Addicció a la feina, fòbia a l'oci» d'El Periódico, actualitzat el 24/04/2017:

L'expressió italiana **dolce far niente** sintetitza perfectament les bondats d'un cert grau de tedi en l'activitat diària dels humans. És de sentit comú que l'equilibri psicològic d'una persona passa, entre molts altres factors, per un ús **correcte** del seu temps i una diversificació d'interessos vitals. **Però el món d'avui està dominat obsessivament per la feina –i la por de perdre-la– i pel desig d'èxit professional.** L'esfera laboral és tan omnipresent en la vida de la majoria de les persones que moltes han acabat desenvolupant fòbia als moments d'oci i esbarjo, que temen com si hagueren d'afrontar un buit existencial. Una greu anomalia social, agreujada per una **hiperconnectivitat** contínua que dificulta cada vegada més la separació entre la feina i la vida privada. És lícit preguntar-se llavors si per a moltes persones el progrés tecnològic no pot haver suposat més **dependència** en lloc de la conquesta d'espais de llibertat. La resposta ha d'incloure necessàriament una apel·lació a la responsabilitat personal, a la capacitat individual de no deixar-se engolir per una inèrcia que no per generalitzada és positiva. **Cal saber plantar-se i dir no.** L'addicció a la feina és una patologia, igual que l'obsessió per la perfecció i la productivitat coste

el que coste. Davant aquests símptomes de deshumanització i falta d'empatia, els experts recomanen administrar-se una dosi **d'avorriment**. No fer res una estona no significa perdre el temps, sinó invertir-lo en un mateix.

5 Treballeu aquest fragment de l'article «Oci multimèdia: Regalar el videojoc adequat», *Eroski Consumer*, (revista.consumer.es).

Col·loqueu en ordre els diferents paràgrafs del text (A-B-C-D-E-F-G) tenint en compte la cohesió perquè el text tinga sentit:

1	2	3	4	5	6	7

- A.** Els videojocs tenen moltes vegades un valor pedagògic alt perquè ajuden a assimilar conceptes abstractes, geomètrics o matemàtics. També constitueixen un bon estímul per a la curiositat intel·lectual, musical o estètica. L'exemple més evident d'utilitat pràctica són els simuladors de vol, considerats un instrument fonamental per a l'aprenentatge i l'entrenament de futurs pilots.

B. Igual com ocorre amb els programes de televisió, és molt recomanable conèixer i supervisar els continguts a què els menors accedeixen en un videojoc. I el primer control s'exerceix en la compra. Si es regala un videojoc pensat per a menors de set anys a un jove de quinze, és probable que s'avorrisca immediatament i busque un producte més atractiu per a la seua edat lluny de la supervisió familiar.

C. Art i pedagogia, però no joguet
No tothom té clar que els videojocs no poden ser inclosos en el sac dels joguets. Es tracta d'una forma d'oci molt més complexa, més pròxima a un llibre o a una pel·lícula. La confusió augmenta pel fet que la paraula 'joc' forma part de la definició del producte, encara que l'edat mitjana de l'usuari voreja els 20 anys. Moltes vegades, el videojoc és un regal destinat a una persona amb prou capacitat intel·lectual per a entendre que els continguts se ceneixen a la realitat virtual i els seus valors no han de transcendir més enllà de la pantalla de l'ordinador o de la consola de joc. No per llegir 'Les aventures del Rei Artur' un adolescent voldrà participar en justes.

D. Però no només cal cenyir-se al contingut: és important saber que si el destinatari pateix d'algun tipus d'afecció nerviosa, ansietat o si pot presentar quadres d'epilèpsia, no convé regalar-li un videojoc.

E. La classificació PEGI
Per ajudar a fer una compra adequada, els fabricants de videojocs han creat una classificació europea dels videojocs coneguda com a PEGI (Pan European Games Information), molt més estricta que la que etiqueta les pel·lícules. La seua funció és orientar els consumidors sobre els rangs d'edat de cada producte i advertir de l'existència de continguts polèmics. PEGI funciona per un codi d'ícones fàcilment distingibles que han d'estar visibles en les caràtules dels videojocs. Es tracta d'un codi en què, per exemple, la presència d'un cigarret en el contingut del videojoc és motiu perquè aparega la icona de "Drogues".
- F.** Quan arriba el Nadal, a molts pares i mares els resulta complicat triar com a regal un videojoc adequat a l'edat dels seus fills. Els continguts d'alguns videojocs són violents i comporten de vegades rols sexistes que poden alterar la formació dels menors. Tot i això, els diversos estudis efectuats a Espanya coincideixen que aquests continguts no aporten, en general, més violència o sexisme que molts llibres, sèries televisives i pel·lícules.

G. I al contrari, si es permet a un xiquet de dotze anys jugar amb un videojoc pensat per a majors d'edat, cal ser conscients que els continguts a què accedeix tenen moltes vegades uns rols que potser l'infant no estiga preparat per a assumir de forma judiciosa. En última instància, els experts recomanen que siguen els pares els qui s'asseguen amb el seu fill per inspeccionar el videojoc i jutjar si li convé.

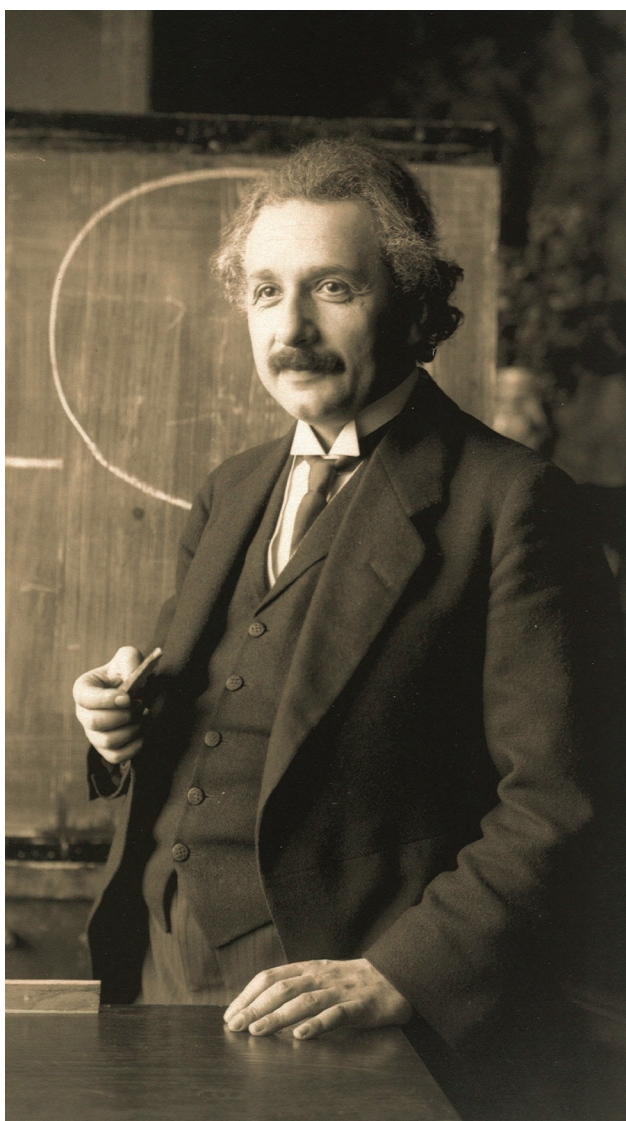

L'ADEQUACIÓ

D'acord amb el *Diccionari normatiu valencià*, l'**adequació** és la «propietat del text per la qual el contingut del discurs s'adapta oportunament al context o situació comunicativa en què es produeix».

És, per tant, una part que tracta sobre el receptor i el contingut del text, i com aquest es relaciona amb la informació que es vol transmetre i la manera en com es fa mitjançant la relació amb la situació comunicativa: quin és l'àmbit d'ús, quina és la varietat lingüística, quina és la finalitat...

Mireu aquest fragment modificat de ROQUÉ, X. «Einstein i la ciència», *Mètode*, núm. 48, 2005.

Com va esdevenir **Albertet** Einstein el **saberut** més popular del segle XX? La magnitud **d'esta** estrella de l'imaginari del segle és tan gran que la pregunta fa nosa. No és òbvia la resposta? Einstein va esdevenir una celebritat per mèrits propis: les **seues** idees sobre l'espai i el temps continuen **espatarrant**-nos cent anys després i el seu carisma personal fa la resta. Però **aquí** no hem d'acontentar-nos amb això. El procés de construcció de la imatge pública del científic del segle no té res de natural, i la **seva** fama no s'explica simplement per la transcendència de les **seves** aportacions científiques o la **seva** personalitat.

La ingent literatura sobre Einstein i la **cosa aquella** no manca d'hipòtesis sobre les causes d'un **això** que no respon a una única motivació i que no s'ha aturat encara. Les forces que el 1919 van catapultar Einstein a la fama no eren les mateixes que el van dur a la portada de la revista *Time* l'agost de 1946, i tampoc les mateixes que van motivar la **seva** elecció com a personatge del segle per la mateixa revista el 1999. Voldria, doncs, fixar-me en el detonant del procés i revisar les respostes disponibles, que van des de les circumstàncies històriques fins al llenguatge en què s'expressa la teoria, per afegir-ne finalment una que no sembla que **haja** estat observada, i és que la consagració mediàtica d'Einstein està condicionada, gairebé trivialment, a l'existència dels *mass-media* i a la història mateixa **d'estos** mitjans. La premsa va contribuir a fer d'Einstein un mite contemporani, i Einstein se'n va servir com va poder o saber per promoure la **seua** causa personal i totes aquelles causes que li semblaven justes. Però què **dus tu que** va representar Einstein per a la premsa? Com **tenim que interpretar** el fet que l'eclosió d'Einstein com a icona científica **coincideixi** amb la del periodisme científic especialitzat? **Partix** d'aquestes consideracions per esbrinar alguna cosa sobre les relacions socials de la ciència i la tecnologia contemporànies, i sobre la construcció de la imatge pública de la ciència i els científics al segle XX.

D'acord amb allò que hem dit, hi ha al text un seguit d'elements que no s'adeqüen a la situació comunicativa. Estem llegint un article periodístic de divulgació científica que tracta sobre Einstein i la premsa. Els tractaments diminutius, les alternances entre formes col·loquials, algunes incorreccions, els canvis en les persones del text (tu, nosaltres...), la utilització de les formes orientals mesclades amb les occidentals... Tot açò no és correcte en un text que s'encabeix en aquest context formal.

6 Empleneu els buits (1-2-3-4-5) en aquest fragment utilitzant els conjunts que teniu a sota. Cal que tingueu en compte que hi ha dos fragments que no s’hi corresponen:

1	2	3	4	5

Durant la setmana passada es va celebrar en la UIMP, organitzat per la revista *Mètode*, el seminari titulat *La premsa i la ciència*. Hi van participar especialistes en la comunicació científica de l'àmbit acadèmic (com ara Hans Peter Peters, Susanna Priest i Dominique Brossard) i periodistes en actiu, **(1)**. Amb el col·loqui es buscava trobar respostes a la crisi actual del periodisme i, en especial, a la premsa científica. Quin és el futur del periodisme científic? Hi ha lloc per a la ciència en els mitjans generalistes? Amb l'arribada de la crisi econòmica la primera cosa que ha desaparegut dels mitjans són els continguts científics i tecnològics. **(2)** D'altra banda, les revistes amb contingut científic també han anat desapareixent dels quioscos (com ara NAT o Mundo Científico), i no hi ha hagut cap contrapartida ver-taderament plausible. La revista electrònica *Materia* n'és potser la gran excepció: creada pels periodistes científics acomiadats del diari Público malda per ser rendible i per fer-se un lloc entre l'actualitat. Però és massa prompte per a saber si ho aconseguirà i, sobretot, si els periodistes que la fan en podran viure. **(3)**

Posar els continguts en obert? Luc Allemand, redactor en cap de *La Recherche*, es va mostrar contrari a regalar res i, fins i tot, va manifestar el seu escepticisme davant de les noves tecnologies. A parer seu, *La Recherche* té més de quaranta anys d'existència i sobreviurà a les modes, a l'odiós Twitter i a l'avorrit Facebook. Un periodista no pot fer bon periodisme, va suggerir, i passar el dia enganxat al Twitter i als blogs (a parer seu, una bona informació mai no estarà en un blog). **(4)** Què cal fer, doncs? Quina és la millor estratègia per no extingir-se? La informació de qualitat tancada (*Investigación y Ciencia*, *Quercus*, *La Recherche...*) o bé la gratuïtat absoluta i apel·lar a la benevolència i la generositat dels lectors (*Materia*)?

(5) El periodisme recorda cada vegada més la paradoxa de la Reina Roja d'Àlícia al país de les meravelles: ha d'estar sempre corrent per a quedar-se on està. Però en algun moment haurà d'aturar-se i decidir què vol ser: o un mitjà generalista gratuït o un d'especialista de pagament. Perquè no es pot voler ser les dues coses i sobreviure a l'intent.

DOMÍNGUEZ, M.: «La premsa a l'atzucac», *Mètode*, 03/10/2013, (adaptació).

- A. En canvi, Dominique Brossard, de la Universitat de Wisconsin-Madison, va dir que menysprear les noves tecnologies és com anar a cavall podent anar amb cotxe, una absurditat que farà que inevitablement et quedes enrere i que, quan hi vulgues reaccionar, siga massa tard i estigues obsolet.

B. de les principals revistes i mitjans de l'àrea espanyola, com ara *La Vanguardia*, *El Mundo*, *Muy Interesante*, *Quercus*, *Investigación y Ciencia*, *Materia*, etc.

C. de l'Empordà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, a més d'un centenar de persones –en primera fila el delegat del govern– al bar de la Facultat de Lletres de la UPV.

D. Els diaris han prescindit de bona part de la plantilla, i entre aquests han caigut quasi per complet els periodistes de la secció de ciència.
- E. Ja està clar que durant el segle XX els periodistes eren lliures però ara, al segle XXI, estan venuts per les hipotèques i pels contractes escombraria. Tots podem escriure de manera lliure i sense que ens mane ningú. Som milions els que publiquem notícies al Facebook i ningú ens paga ni un euro. Per què? Per enveja de la teua llibertat.

F. Siga com siga, la sensació general que va impregnar el seminari va ser la d'incertesa: ningú no sap molt bé cap on va el periodisme, ni què cal fer amb el model actual comunicatiu.

G. És ben sabut que la gent no vol pagar res per Internet i que en temps de crisi es fa encara més dur trobar un mecenes. Però la informació de qualitat tan sols es pot fer des de la comprovació de les fonts, des del tractament informatiu acurat i reposat, i tot això és sinònim de temps i diners.

SOLUCIONS

1

a)

1. **F** - seriosos problemes de salut
2. **D** - El mateix reconeixement de la dieta mediterrània
3. **H** - de les pautes que la caracteritzen
4. **B** - on vivim
5. **E** - de les societats mediterrànies
6. **G** - fora de temporada
7. **C** - en les activitats quotidianes
8. **A** - l'abandó dels hàbits alimentaris tradicionals.

b)

1. aportava un primer inventari de les plantes culinàries silvestres del territori diànic.
2. al mateix temps que feia una distinció entre plantes mengívoles o comestibles, classificant-les segons l'òrgan vegetal utilitzat.
3. les herbes més volgudes, més utilitzades i tingudes per més sanes i saboroses en la nostra cuina rural i tradicional.

2

- a) Maria compra dos quilos de pomes per a sa mare al mercat del poble.
- b) Encara que tingues un bon cotxe, cal parar per a descansar durant un viatge.
- c) Els seus fills estan encisats amb la nova mestra de l'escola.
- d) L'estudi exposa la vida privada de l'escriptor quan vivia a l'illa.
- e) Els estudiants valencians que tenen bones notes fan deures tots els dies.
- f) L'obsequiaran amb un cotxe quan aprobe totes les assignatures del curs.

3

- 1) **D** - Les alqueries [...] en els darrers temps.
- 2) **B** - Si preguntem [...] l'antiguitat varia segons els casos.
- 3) **A** - Els trets [...] confirmen el que s'ha esmentat.
- 4) **C** - Un altre tret [...] que rodegen les alqueries.
- 5) **E** - Com a característiques distintives [...] usos no religiosos en la majoria de casos.
- 6) **F** - Les alqueries actualment [...] i a Alborà n'hi ha sis o set més.

4

- 1) **B** - En realitat era una nau buida [...] i una bàscula que no era gaire gran.
- 2) **F** - Després tornaven al magatzem [...] i recollien el que havien comprat.
- 3) **G** - Aleshores deixaven la porta oberta [...] i se n'anava a dormir gairebé sense parlar.
- 4) **A** - Em sembla que aquella temporada [...] *dejaron en mi alma eterna fe de amar...*
- 5) **D** - I això era perquè, [...] i encara els quedava una mica de benefici.

5

1. **F** - Quan arriba el Nadal, [...] sèries televisives i pel·lícules.
2. **B** - Igual com ocorre [...] de la supervisió familiar.
3. **G** - I al contrari, [...] jutjar si li convé.
4. **E** - **La classificació PEGI**
Per ajudar a fer una compra adequada [...] la icona de "Drogues".
5. **D** - Però no només cal cenyir-se al contingut [...] regalar-li un videojoc.
6. **C** - **Art i pedagogia, però no joguet**
No tothom té clar [...] voldrà participar en justes.
7. **A** - Els videojocs tenen moltes vegades [...] l'entrenament de futurs pilots.

6

1. **B** - de les principals revistes [...] *Materia*, etc.
2. **D** - Els diaris han prescindit [...] de la secció de ciència.
3. **F** - Siga com siga, [...] amb el model actual comunicatiu.
4. **A** - En canvi, Dominique Brossard, [...] siga massa tard i estigues obsolet.
5. **G** - És ben sabut [...] i tot això és sinònim de temps i diners.